

9. SINIF Roman ve Yapı Unsurları

www.edebiyatnotu.com

- Genellikle insanların serüvenlerini, iç dünyalarını, toplumsal bir olay ya da olguyu, insan ilişkilerini ve değişik insanlık durumlarını yansıtmayı amaçlayan düzyazı türüne **roman** denir. Uzun anlatıma davalı edebiyat türlerinden biri olan roman; olayları yer, zaman ve şahıs kadrosu bütünlüğü ve uyumu içinde anlatır.
- Bir olay etrafında gelişen roman, ana olayı destekleyen ikinci dereceden olaylar yardımıyla ve kahramanların duygularının incelenmesiyle derinleşir.
- İnsanların başından geçen maceralar, değişik ruh hâlleri ya da önemli toplumsal olaylar ve doğa olayları gibi insanı ilgilendiren pek çok olay, romana konu olabilir. Ancak işlenen konunun gerçek ya da gerçeğe yakın olması gerekir.

- Anlatmaya bağlı eserler, özellikle de roman ve hikâyeler birinci veya üçüncü kişi ağzından anlatılır.
- Birinci kişili anlatımda “ben, biz”, üçüncü kişili anlatımda “o, onlar” özneleri kullanılır.
- Yüklemler bu öznelere göre çekimlenir.

- Romanlarda üç tür anlatıcı bakış açısı vardır.
- Anlatmaya bağlı edebî türlerin bakış açıları aynıdır. Bu açıklamalar “**Hikâye**” ünitesinde (2. Ünite) verilmiştir.
- Kişi, olay, mekân ve zaman romanın kurgusunu oluşturur. Bazı romanlarda bunlara “fikir” unsuru da eklenir.

➔ Kişi (kahramanlar):

- ➔ Romanların çoğunda başkarakter ve yardımcı karakterlerden oluşan geniş kadrosu vardır. Bu kişilerin yaşamı ayrıntılı olarak geniş bir zaman çerçevesi içinde baştan sona anlatılır.
- ➔ Roman kişileri “tip” ve “karakter” olarak verilir. Bu kişiler, olay örgüsü içindeki tutum ve davranışları ile bireysel veya toplumsal bazı değerleri temsil eder.
- ➔ Kişilerin olaylar içinde kazandıkları özellikler romandaki temel çatışmayı belirler.
- ➔ Romanın varlık kadrosunu oluşturan kişiler bazen davranışlarıyla, düşünceleriyle ve eylemleriyle kendini gösterir.
- ➔ Kişiler, ruhsal ve fiziksel özelliklerini ortaya koyan tasvirler aracılığıyla da tanıtılabilir

► Olay:

- Romanlar, temel bir olay etrafında gelişen ve iç içe geçmiş çok sayıda olaydan oluşur. Romanda anlatılan olaylar hayattan alınabileceği gibi tarihten, anılardan, okunan kitaplardan ve masallardan da alınabilir. Romanda olaylar her yönüyle ayrıntılı olarak işlenir.

➤ **Mekân (yer):**

- Romanlardaki kişilerin yaşadığı, olayların geçtiği yerdir. İnsanlar gibi roman kişileri de belli bir çevrede yaşar. Bu çevre, okuyucuya betimleme yoluyla anlatılır.
- Romanda olayların geçtiği ve kişilerin yaşadığı yerler, çevre ve diğer mekânlar çok ayrıntılı şekilde verilir.
- Anlatmaya bağlı metinlerde mekân çok önemlidir çünkü kişilerin psikolojik özelliklerini ortaya çıkarmak için bir araç olarak kullanılır.
- Bazı romanlarda kahramanların temsil ettiği düşünce veya zihniyeti karşılayan mekân, romanda sadece bir sahne olmayıp önemli bir yapı unsurudur.

➤ Zaman:

- Romanlarda zaman kavramı belirgindir.
- Olay veya olaylar belirli bir zaman diliminde yaşanır.
- Romanlarda fiiller genellikle “-di’li geçmiş zaman” kipinde kullanılır.
- Klasik romanda zaman “geçmiş, şimdiki ve gelecek zaman” olmak üzere üç dilimde verilir.

www.edebiyatnotu.com

Instagram @edebiyatnotu